

8. Schaubhut N.A. Technical Brief for the THOMAS-KILMANN CONFLICT MODE INSTRUMENT/ Description of the Updated Normative Sample and Implications for Use. CPP Research Department. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kilmanniagnostics.com/wp-content/uploads/2018/04/TKI_Technical_Brief.pdf

ДО ПИТАННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ В ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБ'ЄДНАНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Мирослав Заячук¹, Оксана Малець¹, Анастасія Заячук²

m.zayachuk@chnu.edu.ua; malets.oksana@chnu.edu.ua, nastia.zayachuk@gmail.com

*¹Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці,
Україна; ²Львівський національний університет імені Івана Франка,
Львів, Україна*

Abstract: the assessment of the quality of life in Chernivtsi amalgamated hromada is carried out, the sociological method of research was applied by the survey with 185 questions, which reflect the assessment of indicators from 11 groups.

Key words: amalgamated hromada, quality of life, Chernivtsi amalgamated hromada.

З огляду на перспективу утворення Чернівецької територіальної громади важливо оцінити задоволеність мешканців різними аспектами життя в своїх поселеннях, а також їхню лояльність до міста Чернівці з яким вони мають бути єдиним цілим. Оцінка якості життя населення у новоствореній територіальній одиниці є основою комплексної характеристики її соціально-економічного розвитку.

Якість життя населення визначається як інтегральний показник, який характеризує економічний розвиток суспільства, рівень медико-екологічного і духовного стану та матеріального благополуччя людини. Досліджуючи якість життя населення використовувалася методологія науковців Комунальної установи Інституту міста та Соціологічної агенції Fama, які проводили дослідження якості життя населення у м. Львів з певними уточненнями.

Розрахунок індексу якості життя здійснювався із врахуванням 183 індикаторів. Тому, складена нами анкета містила 185 запитань, які об'єднувалися в одинадцять великих блоків, а саме: задоволеність благоустроєм, комфортність пересування, охорона здоров'я, освіта, умови, створені, для проведення дозвілля, відчуття безпеки, задоволеність своїм життям, умови життя, задоволеність роботою, лояльність до міста, ставлення до різних соціальних груп. Кожен із досліджуваних показників демонструє середній рівень задоволеності, який вимірюється шкалою від 1 до 5, де 1 –

зовсім незадоволений (-на), 2 – радше незадоволений (-на), 3 – задоволений (-на) та незадоволений (-на) однаковою мірою, 4 – радше задоволений (-на), 5 – цілком задоволений (-на) [6].

Згідно з перспективним планом розвитку Чернівецької області, планується утворення Чернівецької ОТГ, в результаті чого до Чернівецької міської ради планується доєднати шість сіл: Коровію Глибоцького району, Задубрівку, Горішні Шерівці, Шубранець Заставнівського району та Чорнівку і Топорівці Новоселицького району. Варто зазначити, що більшість із сіл які розташовані поблизу Чернівців не виявили бажання приєднатися до Чернівецької міської ради. Натомість село Топорівці, яке не межує з містом, бажає доєднатися до нього [5].

У процесі дослідження було здійснено аналіз перспективної Чернівецької ОТГ за 22 територіальними одиницями, включно з шістьма вище зазначеними селами. Для якнайкращого охоплення всієї території Чернівців, було здійснено поділ міста на 16 мікрорайонів, спираючись на те, як вони історично приєднувалися до міста чи формувалися в середині нього. У результаті було виділено наступні мікрорайони: Гореча, Гравітон, Долішні Шерівці, Історичний центр міста, Калічанка, Кварц, Клокучка, Ленківці, Монастирська, Нова Жучка, Рогізна, Роша, Садгора, Стара Жучка, Стинка і Шанці.

За результатами дослідження індекс якості життя населення у перспективній Чернівецькій ОТГ зафіксований на рівні 3,33 із 5 можливих, що є середнім показником. Дещо вищий показник спостерігається у м. Чернівці, а саме 3,40. Аналізуючи якість життя населення в окремих мікрорайонах і селах можна спостерігати, що найвищі показники зафіксовані у мікрорайонах Монастирська (3,67), Рогізна (3,64), Шанці (3,47) та Клокучка (3,47). За ними слідує мікрорайони Чернівців, які отримали оцінку вище середнього показника: Гравітон (3,45), історичний центр міста (3,44), Гореча (3,42), Стинка (3,41), Ленківці (3,40), Кварц (3,38), Долішні Шерівці (3,37) і Нова Жучка (3,35). Найнижчі поділки займають села Шубранець (2,96) і Топорівці (2,96). Варто звернути увагу, що індекс якості життя населення у Чернівцях більший ніж в селах, що доєднуються до Чернівецької ОТГ, а саме: на 0,04 перевищує показник зафіксований в Горішніх Шерівцях, 0,2 – Чорнівці, 0,23 – Коровії, 0,44 – Топорівцях і Шубранцях. Серед мікрорайонів міста найнижчі показники спостерігаються в мікрорайонах Стара Жучка (3,31), Калічанка (3,28), Роша (3,20) і Садгора (3,09).

Аналізуючи групи індикаторів, можна побачити, що мешканці задоволені своїм життям, а також досить високо оцінюють умови життя та освіти. Найнижчу оцінку отримала група «Комфортність пересування містом» (табл.1).

Найвище респонденти оцінили задоволеність своїм життям (3,92), зокрема мешканці задоволені психологічним кліматом у Чернівцях (3,58). Найвищу оцінку задоволеності своїм життям дали жителі Нової Жучки (4,67), Клокучки (4,22), на рівні 4,17 оцінили респонденти з Калічанки, Ленківців, Рогізної і Шубранця, а історичний центр міста – 4,16. Найнижчий рівень задоволеності своїм життям спостерігається у Чорнівці (3,17). Відносно низькі показники спостерігаються у Садгорі (3,33), Старій Жучці (3,50) і Топорівцях.

Дещо нижче, на рівні 3,78, опитані оцінили задоволеність умовами життя. Зокрема, високо оцінено задоволеність аспектами власного життя (3,88). Серед індикаторів цієї підгрупи можна виділити сприятливу ситуацію в родині, яка оцінена на рівні 4,21. Умови життя найвище оцінили респонденти з мікрорайонів Кварц (4,23) і Монастирська (4,02), а також з села Коровія (4,03). Найнижча оцінка спостерігається у селах Горішні Шерівці (3,30) і Чорнівка (3,43), та мікрорайоні Роша (3,49).

Таблиця 1.

Індекс якості життя населення в перспективній Чернівецькій ОТГ за групами індикаторів

Групи індикаторів	Індекс ЯЖ в Чернівецькій ОТГ
Задоволеність своїм життям	3,92
Умови життя	3,78
Освіта	3,68
Задоволеність роботою	3,61
Ставлення до різних соціальних груп	3,46
Відчуття безпеки у місті	3,33
Благоустрій міста	3,24
Лояльність до міста	3,13
Охорона здоров'я	3,11
Задоволеність умовами, створеними, для проведення дозвілля	3,04
Комфортність пересування містом	2,86

З оцінкою 3,68 на третьому місці знаходиться задоволеність мешканців освітою. Варто відзначити, що серед опитаних мешканців перспективної ОТГ, більшість віддають своїх дітей шкільного та дошкільного віку у комунальні установи. Порівнюючи комунальні та приватні заклади дошкільної освіти, можна спостерігати, що приватні заклади оцінили вище комунальних на 0,25. На відміну від дитячих садочків, комунальні та приватні шкільні заклади отримали однакову оцінку (3,73). Задоволеність позашкільними закладами освіти спостерігається на рівні 3,56. Варто звернути увагу на те, що найнижче оцінили доступність до закладів позашкільної освіти (3,25), що обумовлено сконцентрованістю цих установ в центральній частині Чернівців, та відсутністю

їх в окремих мікрорайонах міста та селах загалом. Найвище оцінили освіту жителі Рогізні (4,60), Нової Жучки (4,33) і Топорівців (4,0), а найнижче – Долішніх Шерівців (2,98), Коровії (2,98) і Стинки (3,13).

Задоволеність роботою респонденти оцінили в 3,61. Найкращі показники спостерігаються в таких мікрорайонах Чернівців, як Кварц, Клокучка і Шанці (4,0). Найменші показники у селі Шубранець (2,43), мікрорайонах Роша і Стинка (3,14).

На п'ятому місці знаходиться оцінка ставлення жителів перспективної Чернівецької ОТГ до різних соціальних груп (3,46). В даній групі найнижче оцінили ставлення до представників радикально налаштованих політичних та громадських рухів (2,13) і представників ЛГБТ-спільнот (2,47). Серед досліджуваних територій найвищі показники спостерігаються в селах Чорнівка (3,83), Горішні Шерівці (3,82) і мікрорайоні Кварц (3,81). Найнижчі – в мікрорайоні Роша (2,25) та селах Топорівці (2,25) і Шубранець (2,46).

Відчуття безпеки у перспективній Чернівецькій ОТГ мешканці оцінили на рівні 3,33. Зокрема, респонденти задоволені відчуттям безпеки у світлий час доби (4,06), тоді як відчуття безпеки у темний час доби має досить низьку оцінку – 2,73. Досить високу оцінку рівня безпеки отримали село Горішні Шерівці (4,0) і мікрорайони Стара Жучка (4,0) та Історичний центр міста (3,71). Найнижчий рівень безпеки відчувається у Садгорі (2,17), Новій Жучці (2,50), Калічанці та Рогізні (2,67).

Благоустрій в Чернівецькій ОТГ оцінили в 3,24. Найвищу оцінку благоустрою дали мешканці Нової Жучки (4,26), Монастирської (3,85) та Долішніх Шерівців (3,84), а найнижчу – Топорівців (2,30) і Садгори (2,61). Підгрупу показників задоволеності своїм мікрорайоном (селом) оцінили доволі низько (2,65). Найвище благоустрій свого мікрорайону оцінили жителі Монастирської (3,57), тоді як інші частини ОТГ отримали оцінку менше 3,0. Зокрема найменші показники спостерігаються в мікрорайоні Стара Жучка (1,70) та селі Топорівці (1,80). Простежується доволі високий рівень задоволеності житлом, практично в усіх мікрорайонах. В середньому він становить 3,85. Варто відзначити, що екологічний стан Чернівців мешканці оцінили в 2,79.

Лояльність до Чернівців оцінюється в 3,13. 97,9% респондентів відповіли, що люблять м. Чернівці (4,42), проте, значно менше жителів вважає, що місто з часом стає все кращим (2,62) і, що в ньому вони можуть повністю реалізувати свій потенціал (2,67). Найбільшу оцінку лояльності до міста дали жителі Горечі (4,0), а найменшу – Горішніх Шерівців (2,0) та Шубранця (2,14).

Охорона здоров'я оцінюється в 3,11. Найвище цей показник оцінили у мікрорайонах Шанці (3,65) і Монастирська (3,48), а також селі Горішні Шерівці

(3,47). Найнижче – в Новій Жучці (2,55) та Шубранцях (2,77). Важливо зазначити, що респонденти в основному задоволені станом власного здоров'я (3,83). Проте, жителі незадоволені пристосованістю міста до маломобільних верств населення (2,0). Доволі низько мешканці перспективної ОТГ оцінили якість проходження профоглядів (2,73). Більша частина респондентів відвідує державні медичні заклади оцінюючи їх в 3,15, тоді як приватні медичні заклади оцінюють в 3,77.

Задоволеність умовами, створеними, для проведення дозвілля оцінили в 3,04. Деякі мікрорайони та села особливо сильно відчують нестачу в місцях для проведення дозвілля, чи можливістю легко добратися до них. Сюди входять села Топорівці (1,50) і Коровія (2,25), а також мікрорайони Нова Жучка (2,0) і Садгора (2,50). Найбільш задоволені даним показником жителі мікрорайону Монастирська (4,17).

Найнижче жителі оцінили комфортність пересування (2,86). Мешканці перспективної Чернівецької ОТГ відносно задоволені умовами для пересування на власному автомобілі (3,35) та пішки (3,16), проте вважають, що територіальна громада малоприсаєтна для пересування по ній на велосипеді (1,97). Основною проблемою маршрутних таксі є те, що в переважній більшості вони не пристосовані до людей з обмеженими можливостями (1,67). Також респондентів турбує технічний стан як маршрутних таксі (2,48), так і електротранспорту (2,39). Найкраще опитані оцінили вартість проїзду (3,50) та навички водія (3,69). Найвищу оцінку комфортності пересування отримали мікрорайони Рогізна (3,49), Монастирська (3,43) та Стинка (3,30), а найнижчу – Шубранець (2,15) і Топорівці (2,28). Найвищий індекс якості життя зафіксований у мікрорайоні Монастирська, за якою слідує Рогізна, Шанці та Клокучка. Найнижчі результати отримали села Шубранець і Топорівці. Дослідження якості життя населення в перспективній Чернівецькій ОТГ не можна назвати завершеним. Для об'єктивного відображення ситуації необхідно зібрати більше даних, зокрема, для с. Задубрівка, оскільки для зазначеного населеного пункту відсутні показники;

Варто зазначити, що поділяючи результати дослідження на мікрорайони та села ми не можемо говорити про репрезентативність цих даних в розрізі кожного з них, а швидше це дає нам можливість проаналізувати відмінності між мікрорайонами (селами) за різними показниками.

Список використаних джерел

1. Вимірювання якості життя в Україні, Аналітична доповідь, Лібанова Е.М., Гладун О.М., Лісогор Л.С. та ін. – К.: 2013. – 48 с.
<http://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/PR/%D0%AF%D0%BA%D1%96%D1%81%D1>

82%D1%8C%20%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf

2. Гукалова І.В. Якість життя населення України; суспільно-географічна концептуалізація. Монографія / І.В. Гукалова. – К., 2009. – 346 с.

3. Егоршин А.П. Гуськова И.В. Методология управления трудовыми ресурсами: монографія / Под ред. А.П. Егоршина, И.В. Гуськовой – Н.Новгород: НИМБ, 2008. – 352 с.

4. Мельниченко О. А. Підвищення рівня та якості життя населення: механізм державного регулювання : монографія / О. А. Мельниченко. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2008. – 232 с.

5. Перспективний план формування територіальних громад в Чернівецькій області [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://oblrada.cv.ua/downloads/PLAN_2019.pdf

6. Якість життя населення у Львові [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://drive.google.com/file/d/1-7N7eOLazQWwqZPcgZEmpUzD2al5Zc28/view>

ЕЛЕКТРОННИЙ АТЛАС «НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ПРИРОДНА І КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА»

Катерина Поливач

kateryna.polyvach@gmail.com

Інститут географії Національної академії наук України, Київ, Україна

Abstract: The purpose of the study is to present the main methodological approaches to thematic mapping of the cultural and natural heritage of Ukraine and the results of their implementation in the electronic atlas "Population of Ukraine and its cultural and natural heritage".

Key words: digital atlas; mapping; cultural heritage; natural heritage.

Прийняття у вересні 2015 р. світовими лідерами на Генеральній Асамблеї ООН «Порядку денного у сфері сталого розвитку на період до 2030 року», було ознаменовано однією з найзначніших новацій: усвідомлюючи цінності культурного різноманіття і внеску культури в сталий розвиток, культурний компонент було вперше включено до більшості «Цілей сталого розвитку» та активізацію зусиль з охорони та збереження світової культурної та природної спадщини виділено в окреме завдання.

Незамінним інструментом людства у справі збереження культурних цінностей світу провідними міжнародними установами визнано культурне картографування, яке включає в себе широкий спектр методів і видів діяльності – від збору та управління даними до складного картування з використанням геоінформаційних систем. Зокрема, використання картографування культур